

det Indbyggertal, den havde før 1864. At Indbyggerantallet er gaaet saa stærkt tilbage, er for mig Bevis paa, at det maa være en Nationalopgave at søge at faa Forholdene derved ændret. Naar Tilbagegangen for Rømø er saa stor, skyldes det ganske særlige Forhold, nemlig at Øen tidligere har haft en ret stor Sejlskibsflaade og dens Beboere derved har haft Beskæftigelse som Søfolk, men siden Sejlskibene er forsvundet eller er blevet mindre betydende, har det ikke været Øens Indbyggere muligt at finde Beskæftigelse ved Sejlskibsfart, og Resultatet er blevet en saadan Udvandring, at Øen nu kun har godt og vel halvt saa mange Indbyggere som i 1861. Nu kan vi selvfølgelig ikke skrue Udviklingen tilbage i den Grad, at vi kan bestemme, at nu skal Sejlskibsfarten igen til at have Betydning, men vi kan søge at skaffe Beboerne Beskæftigelse paa anden Maade, ved Landbruget, og det er det, der er Hensigten med nærværende Lovforslag.

Lovforslaget tilsigter dels Udbygning og Forhøjelse af det allerede bestaaende Dige paa Manø, dels Opførelse af nye Havdiger paa Rømø og mellem Store Darum og Tjæreborg Bakker ved Esbjerg, saaledes at de forskellige Anlæg udføres i den Orden, hvori de nævnes i Lovforslaget, og saaledes at det hele Arbejde skal være fuldført i Løbet af et Par Aar. Udgifterne til den samlede Foranstaltning er anslaaet til ca. 2 393 000 Kr., hvoraf Statskassen ligesom ved Vester Vedsted—Søndernæs Diget udreder de to Trediedele, ca. 1,6 Mill. Kr. Det er mange Penge, selv i en Tid, hvor vi er vant til at regne med ret store Tal herinde. Man siger i alt Fald om os Jyder, at vi er tilbøjelige til at spørge, om det kan betale sig. Det er nu i al Almindelighed ogsaa et meget fornuftigt Spørgsmaal, men man maa dog indrømme, at der gives Tilfælde, hvor dets Besvarelse ikke kan være ene afgørende, og dette gælder saaledes overfor Lovforslaget her. Vi maa erindre, at det Land, vi har modtaget fra vore Fædre, er en Arv, som vi er pligtige at værne under Ansvar overfor Efterslægten saaledes, at vi ikke alene kan aflevere dem et Land, der er lige saa godt, men helst et, der er bedre end det, vi har overtaget. Selve Pengenes Værdi er jo efterhaanden blevet noget ubestemt, noget flydende, den kan gaa op og, som det særlig har vist sig, navnlig gaa ned, men hvad vi beskytter af Land eller vinder af nyt Land, er en reel Værdi, der nok skal holde sig i Fremtiden, for saa vidt da Menneskenes Børn ogsaa i Fremtiden vil være henvist

til hovedsagelig at leve af, hvad Jorden giver. Ikke alene beskytter Digerne Beboerne og deres Ejendom, men de muliggør ogsaa en langt mere rationel Udnyttelse af Jorden, end der kan foregaa, saa længe den ligger ubeskyttet. Erfaringen har nemlig vist, at Betingelsen for, at der virkelig kan drives rationelt Landbrug i disse Egne, er, at Jorden bliver beskyttet mod Oversvømmelse af Saltvandet. Erfaringen viser, at jo bedre Jorden er i Kultur, des længere taales Saltvandsoversvømmelserne. Saa længe Jorden ligger hen paa gammel-dags Maade til Høslæt og Græsning, sker der ikke nogen større Ulykke, fordi Saltvandet gaar ind over den, men saa snart man prøver paa at faa Jorden i bedre Kultur, og de gamle Saltvandsgræsser afløses af Kulturplanter, viser det sig, at disse langt daarligere taaler Saltvandsoversvømmelserne end de gamle Græsarter. Derfor er de Fremskridt, som i den sidste Menneskealder er gjort i det danske Landbrug, ikke i tilsvarende Grad kommet disse Egne til gode. Det, der er sket i det øvrige Land, er jo, at Jorden nu udnyttes langt mere rationelt end før, og Resultatet heraf er blevet den større Udstykning.

Naar der nu bygges Diger i disse Egne, vil de samme Muligheder for Fremskridt være til Stede dér, og jeg tvivler ikke om, at Mulighederne vil blive udnyttet, saaledes at der med Tiden vil blive større Erhvervsmuligheder dernede; det er ogsaa noget, vi maa tænke paa i en Tid, da der anvendes saa mange Penge netop for at skaffe Erhvervsmuligheder for de flest mulige Mennesker. Med Tiden vil Udgifterne ogsaa komme Statskassen til gode i Form af større Skatteindtægt.

Lovforslaget omhandler som allerede nævnt 4 nye Digeanlæg. Det, som først skal gennemføres, er Diget paa Manø, idet det er Meningen, som det fremgaa af § 9, at dette Arbejde allerede skal udføres i næste Finansaar, altsaa til Sommer. Manø hører jo til de Egne, der er blevet ramt allerhaardst af Stormflodsulykker i det sidste Aar. Øen har praktisk talt flere Gange været oversvømmet af Havet, og hvad det vil sige, kan vi, der ikke har prøvet det eller set det, vanskeligt danne os nogen Forestilling om; men at det er utaalige Forhold for Beboerne, fremgaa bl. a. af, at Indbyggerantallet er gaaet saa stærkt tilbage i de senere Aar.

Naar der ikke allerede er gjort noget for at hjælpe paa Forholdene paa Manø, skyldes det, som det fremgaa af den højtærede Ministers Fremsettelsestale, at Øens